

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. kovo 24 d.*

„Apeliacinis skundas – Europos Sąjungos finansinių interesų apsauga – Kova su sukčiavimu – Daugiametė finansinė programa – Tariamasis Čekijos Respublikos ministro pirmininko interesų konfliktas – Prašymas neleisti jam susitikti su Komisijos narių kolegija – Prašymas nutraukti tiesioginių išmokų mokėjimą iš Sąjungos biudžeto tam tikroms žemės ūkio maisto produktų grupėms – Ieškinys dėl neveikimo – Tariamasis Europos Komisijos neveikimas – Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sudėtis – Tariamasis šališkumas – Ieškinio nepriimtumas – Pozicijos apibrėžimas – *Locus standi* – Suinteresuotumas pareikšti ieškinį“

Byloje C-130/21 P

dėl 2021 m. kovo 1 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Lukáš Wagenknecht, gyvenantis Pardubicėse (Čekijos Respublika), atstovaujamas *advokátka* A. Koller,

apeliantas,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai F. Erlbacher ir M. Salyková,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro aštuntosios kolegijos pirmininko pareigas einantis septintosios kolegijos pirmininkas J. Passer, teisėjai F. Biltgen (pranešėjas) ir N. Wahl,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: anglų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu Lukáš Wagenknecht prašo panaikinti 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Wagenknecht / Komisija* (T-350/20, toliau – skundžiama nutartis, nepaskelbta Rink., EU:T:2020:635), kuria šis teismas atmetė kaip nepriimtina jo ieškinį dėl neveikimo pagal SESV 265 straipsnį; šiuo ieškiniu prašyta, kad būtų konstatuota, jog Europos Komisija neteisėtai nesiėmė veiksmų apelianto prašymu, kad būtų priimtos privalomos ir atgrasančios priemonės, kuriomis būtų užkirstas kelias tariamam Čekijos Respublikos ministro pirmininko Andrej Babiš interesų konfliktui arba jis būtų išspręstas.

Ginčo aplinkybės

- 2 Ginčo aplinkybės skundžiamos nutarties 1–4 punktuose išdėstytos taip:
 - „1. 2020 m. sausio 30 d. raštu ieškovas <...>, *Senát Parlamentu České republiky* (Čekijos Respublikos Senatas) narys, paprašė Europos Komisijos priimti privalomas ir atgrasančias priemones, kuriomis būtų užkirstas kelias tariamam Čekijos Respublikos ministro pirmininko Andrej Babiš interesų konfliktui arba jis būtų išspręstas, pirma, uždraudžiant Komisijos narių kolegijos nariams, visų pirma jos pirmininkei, susitikti su [A. Babiš] ir aptarti klausimus, susijusius su 2021–2027 m. daugiamečiu finansine programa ir apskritai su ES biudžetu, ir, antra, priimant priemones, kurios nutrauktų tiesioginių žemės ūkio išmokų mokėjimą iš Sąjungos biudžeto tam tikroms bendrovėms, kurių kontroliuojantis asmuo ir tikrasis savininkas yra A. Babiš (toliau – raginimas imtis veiksmų), dėl tariamo šio Čekijos Respublikos atstovo interesų konflikto, kuris kilo dėl asmeninių ir šeimos interesų *Agrofert* grupės ir *Synbiol* grupės įmonėse, vykdančiose veiklą, be kita ko, žemės ūkio maisto produktų srityje.
 2. 2020 m. kovo 25 d. atsakyme Komisija, konstatavusi, kad jai skirtas raginimas imtis veiksmų didžiąja dalimi atitiko Europos Vadovų Tarybai adresuotą prašymą, dėl kurio Bendrajame Teisme tuo metu buvo pareikštas ieškinys dėl neveikimo byloje T-715/19, *Wagenknecht / Europos Vadovų Taryba*, paaiškino, kad jau ėmėsi būtinų ir proporcingų priemonių Sąjungos biudžetui apsaugoti. Komisija rėmėsi, pirma, tuo, kad jokio mokėjimo iš struktūrinių ir investicijų fondų nebuvo atlikta paramos gavėjams, galimai susijusiems su tariamu interesų konfliktu, ir, antra, 2019 m. lapkričio 28 d. sprendimu, kuriuo sustabdomos išmokos iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP). Šiomis aplinkybėmis Komisija pažymėjo, kad šis sprendimas buvo ginčijamas Bendrajame Teisme byloje *Čekijos Respublika / Komisija* (T-76/20). Taigi dėl šios bylos, kuri tuo metu buvo nagrinėjama ir vėliau išbraukta iš Bendrojo Teismo registro ieškovei atsisakius ieškinio (2020 m. rugpjūčio 25 d. Nutartis *Čekijos Respublika / Komisija*, T-76/20, nepaskelbta Rink., EU:T:2020:379), Komisija nusprendė nepateikti kitų pastabų.
 3. 2020 m. kovo 30 d. elektroniniu laišku ieškovas dar kartą kreipėsi į Komisiją ir pakartojo raginime imtis veiksmų išdėstytus klausimus, motyvuodamas tuo, kad, jo nuomone, 2020 m. kovo 25 d. atsakyme Komisija neapibrėžė dėl jų pozicijos. Tame pačiame elektroniniame laiške ieškovas pateikė papildomų klausimų, tačiau pripažino, kad šie klausimai viršijo raginimo imtis veiksmų ribas.

4. 2020 m. balandžio 23 d. raštu Komisija, atsižvelgusi į 2020 m. kovo 30 d. ieškovo elektroninį laišką, atsakė, kad neturi ko pridurti prie ankstesnio susirašinėjimo.“

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiama nutartis

- 3 Ieškiniu, pareikštu pagal SESV 265 straipsnį (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2020 m. birželio 9 d.) apeliantas prašė konstatuoti Komisijos neveikimą, nes ji, gavusi raginimą imtis veiksmų, neteisėtai jų nesiėmė.
- 4 2020 m. rugpjūčio 11 d. Komisija, remdamasi Bendrojo Teismo procedūros reglamento 130 straipsnio 1 dalimi, pateikė nepriimtinumą grindžiamą prieštaravimą. Apeliantas nepateikė pastabų dėl šio nepriimtinumą grindžiamo prieštaravimo.
- 5 Skundžiama nutartimi Bendrasis Teismas, pirma, patenkino Komisijos prašymą neatsižvelgti į ieškinio dalis, kuriose nurodoma šios institucijos teisės tarnybos 2018 m. lapkričio 19 d. nuomonė, ir, antra, atmetė ieškinį kaip nepriimtina, konstatavęs, pirma, šios nutarties 28–31 punktuose, kad apeliantas neturi nei suinteresuotumo pareikšti ieškinį, nei *locus standi*, ir, antra, minėtos nutarties 32–36 punktuose, kad Komisija 2020 m. kovo 25 d. rašte apibrėžė poziciją dėl raginimo imtis veiksmų.

Šalių reikalavimai Teisingumo Teisme

- 6 Apeliaciniame skunde apeliantas Teisingumo Teismo prašo:
 - panaikinti skundžiamą nutartį ir
 - patenkinti pirmojoje instancijoje pareikštus reikalavimus.
- 7 Komisija Teisingumo Teismo prašo:
 - atmesti apeliacinį skundą ir
 - priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

- 8 Ieškinyje išdėstytus apelianto argumentus reikia sugrupuoti į šešis pagrindus, susijusius, pirma, su Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 18 straipsnio antros pastraipos pažeidimu, antra, su tuo, kad 2020 m. kovo 25 d. Komisijos raštą Bendrasis Teismas klaidingai kvalifikavo kaip apibrėžtą poziciją, trečia, su Bendrojo Teismo padaryta klaida vertinant apelianto suinteresuotumą pareikšti ieškinį ir *locus standi*, ketvirta, su 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio 1 dalies, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 2, 41 ir 47 straipsnių ir ESS 2 straipsnio pažeidimu, penkta, su apelianto rėmimosi 2018 m. lapkričio 19 d. Komisijos teisine nuomone klaidingu vertinimu ir, šešta, su bendrojo principo dėl teisės numatomumo, kiek tai susiję su išlaidomis, pažeidimu.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

- 9 Kaip pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą apeliantas nurodo, kad Bendrasis Teismas pažeidė Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 18 straipsnio antrą pastraipą, nes vienas iš Bendrojo Teismo kolegijos narių, priėmusių sprendimą dėl jo ieškinio, t. y. teisėjas J. Laitenberger, byloje buvo atsidūręs galimo interesų konflikto situacijoje, tačiau nenusišalino, todėl neįvykdė objektyvaus nešališkumo pareigos. Be to, Bendrojo Teismo pirmininkas pažeidė savo pareigą pranešti šiam teisėjui apie jo interesų konfliktą.
- 10 Apelianto teigimu, šis interesų konfliktas kilo dėl dviejų aplinkybių, iš kurių vienos pakanka nurodytam nešališkumo pareigos pažeidimui įrodyti.
- 11 Pirma, apeliantas pažymi, kad prieš paskyrimą Bendrojo Teismo teisėju J. Laitenberger 20 metų dirbo Komisijoje, be kita ko, Konkurencijos generaliniame direktorate (GD) ir Atstovo spaudai tarnyboje. Vis dėlto priimdamas sprendimą byloje dėl buvusio savo darbdavio tariamo neveikimo praėjus maždaug devyniems mėnesiams po išėjimo iš darbo šis teisėjas atsidūrė galimo interesų konflikto situacijoje, todėl neatitiko objektyvaus nešališkumo reikalavimo.
- 12 Antra, apeliantas tvirtina, kad J. Laitenberger, kai buvo Konkurencijos GD generalinis direktorius, gynė Komisijos neveikimą *Agrofert* grupės atžvilgiu kitame ginče, struktūriškai susijusiam su tuo pačiu klausimu kaip keliamas šioje byloje.
- 13 Šiuo klausimu apeliantas teigia, kad 2018 m. sausio–kovo mėn. bendravo su J. Laitenberger per jo atstovą spaudai dėl trijų klausimų, kuriuos iškėlė siekdamas sužinoti, ar tai, kad valstybė narė neišieškojo sumos, atitinkančios dotaciją, kurią Komisija atsisakė finansuoti iš Sąjungos biudžeto, nes Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) nurodė, kad ji buvo skirta pažeidžiant Sąjungos taisykles, ir todėl sumokėtos iš šios valstybės narės biudžeto, pagal Sąjungos teisę yra neteisėta valstybės pagalba. Apeliantui iš esmės buvo atsakyta, kad Komisija iš principo negalėjo nurodyti valstybei narei susigrąžinti pagalbą vien dėl to, kad ji suteikta neteisėtai, jeigu nesuderinamumas su bendrąja rinka nėra įrodytas. Šiame atsakyme, kurį Konkurencijos GD vardu pateikė J. Laitenberger atstovas spaudai, tik bendrai aptarti principai, kuriais grindžiama valstybės pagalba, ir nepriimta sprendimo dėl ginčo, susijusio su *Agrofert* patronuojamąja bendrove.
- 14 Komisija mano, kad pirmasis pagrindas yra nepagrįstas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 15 Reikia priminti, kad teisės kreiptis į pagal įstatymą įsteigtą nepriklausomą ir nešališką teismą užtikrinimo garantijos, būtent tos, kuriomis remiantis apibrėžiama teismo sąvoka ir sudėtis, yra kertinis teisės į teisingą bylos nagrinėjimą akmuo. Ši teisė reiškia, kad kiekvienas teismas privalo patikrinti, ar jo sudėtis atitinka tokio teismo apibrėžtį, kai šiuo klausimu kyla didelių abejonių. Tokį patikrinimą būtina atlikti, kad teisės subjektai demokratinėje visuomenėje pasitikėtų teismais (2020 m. kovo 26 d. Sprendimo *Simpson / Taryba ir HG / Komisija (Peržiūra)*, C-542/18 RX-II ir C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 57 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 16 Teisingumo Teismas taip pat turėjo galimybę nuspręsti, kad nešališkumo reikalavimas, įtvirtintas Chartijos 47 straipsnyje, apima du aspektus. Viena vertus, teismas turi būti subjektyviai nešališkas, t. y. joks jo narys neturi asmeniškai palaikyti kurios nors šalies ar iš anksto būti nusistatęs – asmeninis nešališkumas preziumuojamas, kol neįrodyta kitaip. Kita vertus, teismas turi būti objektyviai nešališkas, t. y. turi suteikti pakankamas garantijas, kad šiuo atžvilgiu nekiltų jokių pagrįstų abejonų (2019 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *H / Taryba*, C-413/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2019:1044, 55 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 17 Šioje byloje apeliantas tik teigia, kad vienas iš skundžiamą nutartį priėmusios Bendrojo Teismo kolegijos narių buvo atsidūręs galimo interesų konflikto situacijoje, ir siekia užginčyti ne šio nario asmeninį nešališkumą, bet objektyvų teismo sudėties nešališkumą.
- 18 Kalbant apie motyvus, kuriais apeliantas grindžia šį teiginį, reikia konstatuoti, jog vien to, kad prieš pradėdamas eiti Bendrojo Teismo teisėjo pareigas šis kolegijos narys dirbo Komisijoje, kuri yra atsakovė pirmojoje instancijoje, nepakanka, kad kiltų pagrįstų abejonų dėl šio teismo ir jo sudėties objektyvaus nešališkumo šioje byloje (šiuo klausimu žr. 2020 m. balandžio 2 d. Nutarties *Kerstens / Komisija*, C-577/18 P-REV, nepaskelbta Rink., EU:C:2020:250, 25–30 punktus).
- 19 Šiuo klausimu pažymėtina, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 18 straipsnio, kuris yra teisės į nepriklausomą ir nešališką teismą, įtvirtintos Chartijos 47 straipsnyje, išraiška, pirmoje pastraipoje numatyta, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjai ir generaliniai advokatai negali dalyvauti nagrinėjant bylas, kuriose jie anksčiau dalyvavo kaip vienos iš šalių atstovai, patarėjai ar advokatai arba kuriose turėjo pareikšti nuomonę kaip teismo ar tyrimo komisijos nariai ar kitas pareigas einantys asmenys, o antroje pastraipoje – kad jeigu dėl ypatingų priežasčių teisėjas ar generalinis advokatas mano, kad negali dalyvauti sprendžiant ar nagrinėjant tam tikrą bylą, jis apie tai praneša pirmininkui.
- 20 Vis dėlto, kiek tai susiję su Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 18 straipsnio pirmoje pastraipoje įtvirtintu draudimu teisėjui dalyvauti nagrinėjant bylą, kurioje jis anksčiau dalyvavo kitu statusu, ir su šio 18 straipsnio antroje pastraipoje nurodyta „ypatinga priežastimi“ nedalyvauti sprendžiant tam tikrą bylą, pažymėtina, kad, atsižvelgiant į konkrečias apelianto aprašytas aplinkybes, jis veltui remiasi tuo, kad eidamas Komisijos Konkurencijos GD generalinio direktoriaus pareigas J. Laitenberger tariamai gynė šios institucijos neveikimą prieš *Agrofert* grupę kitame ginče, kuris buvo susijęs su tuo pačiu klausimu kaip keliamas šioje byloje.
- 21 Iš tiesų, pirma, net jeigu apelianto ir Komisijos susirašinėjimas 2018 m., kaip ir jo ieškinys šioje byloje, buvo susijęs su tariamu Čekijos ministro pirmininko interesų konfliktu, to susirašinėjimo dalykas buvo neteisėta Čekijos Respublikos valstybės pagalba, o šios bylos dalykas yra susijęs su Sąjungos biudžeto išmokomis. Taigi, kaip pripažįsta pats apeliantas, tai nėra ta pati byla.
- 22 Antra, tame susirašinėjime, kaip taip pat pripažįsta apeliantas, Komisija tik bendrai priminė valstybės pagalbos principus, konkrečiai nenagrinėdama apelianto nurodyto ginčo. Iš to darytina išvada, kad šie atsakymai neturi reikšmės šioje byloje ir jokių būdu negali būti šališkumo požymis.
- 23 Trečia, bet kuriuo atveju, nors asmenys, su kuriais bendravo apeliantas, dirbo Komisijos atstovo spaudai tarnyboje, o vienas iš jų buvo Konkurencijos GD atstovas spaudai, iš šio susirašinėjimo nematyti, kad J. Laitenberger asmeniškai parengė ar patvirtino pateiktus atsakymus. Taigi apelianto teiginys, kad buvo bendraujama su J. Laitenberger per jo atstovą spaudai, nėra įrodytas.

- 24 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad apeliantas neįrodė nei teisėjo J. Laitenberger, nei skundžiamą nutartį priėmusio Bendrojo Teismo objektyvaus šališkumo, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 16 punkte primintą jurisprudenciją.
- 25 Taigi apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

- 26 Antrajame pagrinde apeliantas priekaištauja Bendrajam Teismui, kad skundžiamos nutarties 36 punkte šis padarė dvi vertinimo klaidas, kvalifikuodamas Komisijos 2020 m. kovo 25 d. raštą kaip apibrėžtą poziciją dėl raginimo imtis veiksmų.
- 27 Pirma, šiame rašte, priešingai, nei minėtame punkte teigia Bendrasis Teismas, Komisija apeliantui nepaaiškino priežasčių, dėl kurių atsisakė imtis prašomų veiksmų. Ši institucija paprasčiausiai vengė atsakyti į du prašymus, suformuluotus raginime imtis veiksmų, ir į jį neatsižvelgė.
- 28 Antra, 2020 m. kovo 25 d. Komisijos raštą Bendrasis Teismas pripažino apibrėžta pozicija, nors ši institucija neatsakė į apelianto prašymą nutraukti tiesioginių žemės ūkio išmokų mokėjimą iš Sąjungos biudžeto Čekijos Respublikos ministro pirmininko kontroliuojamoms bendrovėms, susijusį su pirmuoju bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) ramsčiu. Vis dėlto Komisija nurodė, kad sustabdomos šioms bendrovėms skirtos išmokos iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų bei EŽŪFKP, patenkančios į antrąjį BŽŪP ramstį. Šiomis aplinkybėmis Bendrojo Teismo siūlymas remtis SESV 263 straipsniu neturi prasmės, nes apeliantas nepateikė jokių prieštaravimų dėl Komisijos pareiškimo ir priemonių, susijusių su šiuo antruoju ramsčiu.
- 29 Tai, kad nebuvo atsakyta į prašymą, susijusį su pirmuoju ramsčiu, reiškia Komisijos neveikimą, dėl to skundžiama nutartis turi būti panaikinta. Be to, Bendrasis Teismas klaidinančiai nurodė EŽŪFKP dėl tiesioginių žemės ūkio išmokų mokėjimo, kad paslėptų šį atsakymo nebuvimą.
- 30 Komisija ginčija šių argumentų pagrįstumą.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 31 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, skundžiamos nutarties 33–35 punktuose Bendrasis Teismas teisingai priminė, kad SESV 265 straipsnyje nustatytos ieškinio dėl neveikimo priimtino sąlygos nėra įvykdytos, jeigu institucija, paraginta imtis veiksmų, apibrėžia savo poziciją dėl tokio raginimo iki ieškinio pareiškimo (2018 m. vasario 8 d. Nutarties *CBA Spielapparate- und Restaurantbetrieb / Komisija*, C-508/17 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2018:72, 15 punktas ir 2019 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *WB / Komisija*, C-270/19 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2019:1038, 13 punktas), ir kad kito akto nei tas, kurį suinteresuotieji asmenys prašė priimti ar kuris, jų nuomone, buvo būtinas, priėmimas, pavyzdžiui, tinkamai motyvuotas atsisakymas imtis raginime nurodytų veiksmų, yra pozicijos apibrėžimas, kuriuo nutraukiamas neveikimas (šiuo klausimu žr. 2013 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-196/12, EU:C:2013:753, 22 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 32 Remdamasis būtent šia jurisprudencija skundžiamos nutarties 36 punkte Bendrasis Teismas iš esmės pripažino, kad 2020 m. kovo 25 d. Komisijos raštas, išsiųstas atsakant į 2020 m. sausio 30 d. raginimą imtis veiksmų, kuriame yra šios institucijos sprendimas nesiimti veiksmų taip, kaip nurodyta tame raginime, nutraukė neveikimą, todėl apelianto pareikštas ieškinys pagal SESV 265 straipsnį yra nepriimtinas. Bendrasis Teismas pridūrė, kad apeliantas galėtų pareikšti ieškinį dėl minėto sprendimo pagal SESV 263 straipsnį, jei galėtų įrodyti savo teisę pareikšti ieškinį.
- 33 Reikia priminti, kad apibrėžiant poziciją, kaip tai suprantama pagal SESV 265 straipsnio antrą pastraipą, aiškiai ir galutinai nustatoma atitinkamos institucijos pozicija dėl ieškovo prašymo ir kad minėtos institucijos atsakymo į tokį prašymą pripažinimas „apibrėžta pozicija“, kuria užbaigiamas nurodytas neveikimas, yra teisės klausimas, kurį galima kelti paduodant apeliacinį skundą (šiuo klausimu žr. 2020 m. birželio 16 d. Nutarties *CJ / Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, C-634/19 P*, nepaskelbta Rink., EU:C:2020:474, 29 ir 31 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 34 Nagrinėjamu atveju apelianto argumentai, pateikti nurodant antrąjį pagrindą, negali paneigti nei 2020 m. kovo 25 d. Komisijos rašto pripažinimo „apibrėžta pozicija“, nei Bendrojo Teismo išvados, kad ieškinys dėl šio pagrindo nepriimtinas.
- 35 Šiuo klausimu iš šio rašto teksto aiškiai matyti, kad Komisija atsisakė imtis veiksmų, atsakydama į jai pateiktą raginimą. Minėtame rašte paaiškindama apeliantui, kad jau ėmėsi būtinų ir proporcingų priemonių, kad apsaugotų Sąjungos biudžetą, neatlikdama mokėjimų paramos gavėjams, potencialiai susijusiems su tariamu interesų konfliktu dėl Europos struktūrinių ir investicinių fondų išmokų, ir sustabdydama mokėjimus iš EŽŪFKP, Komisija netiesiogiai, bet vienareikšmiškai atsisakė imtis veiksmų pagal du raginime imtis veiksmų nurodytus apelianto prašymus ir nurodė jam priežastis. Taigi ji nevengė atsakyti į šiuos prašymus. Darytina išvada, kad Bendrasis Teismas nepadarė jokios vertinimo klaidos, kai skundžiamos nutarties 36 punkte nusprendė, kad 2020 m. kovo 25 d. Komisijos raštas yra apibrėžta pozicija, kaip tai suprantama pagal SESV 265 straipsnio antrą pastraipą.
- 36 Šiomis aplinkybėmis apelianto argumentas, kad skundžiamos nutarties 36 punkte Bendrasis Teismas klaidingai nurodė EŽŪFKP lėšas kaip reikšmingas tiesioginių žemės ūkio išmokų mokėjimui iš Sąjungos biudžeto, neturi reikšmės, nes, nepaisant mokėjimų iš šių lėšų kvalifikavimo, Komisija atsisakė imtis veiksmų pagal apelianto prašymus, motyvuodama tuo, kad šių mokėjimų sustabdymas yra viena iš būtinų ir proporcingų priemonių siekiant apsaugoti Sąjungos biudžetą.
- 37 Be to, reikia priminti, kad ieškinio dėl neveikimo priimtimumo sąlygų klausimas skiriasi nuo klausimo, ar dėl prašomo Sąjungos institucijos priimto akto, kuriuo nutraukiamas jos neveikimas, galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo (šiuo klausimu žr. 2020 m. birželio 16 d. Nutarties *CJ / Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, C-634/19 P*, nepaskelbta Rink., EU:C:2020:474, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Taigi apelianto argumentas, kad pagal SESV 263 straipsnį pareikštas ieškinys dėl 2020 m. kovo 25 d. Komisijos rašto neturi prasmės, yra nereikšmingas.
- 38 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad antrasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl trečiojo pagrindo

Šalių argumentai

- 39 Trečiajame pagrinde apeliantas kritikuoja skundžiamos nutarties 28–31 punktus, kuriuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad apeliantas neturi nei *locus standi*, nei suinteresuotumo pareikšti ieškinį, kiek tai susiję su ieškiniu dėl neveikimo.
- 40 Apelianto teigimu, veiksmai, kurių jis prašė imtis prieš trečiuosius asmenis, gali būti tiesiogiai ir konkrečiai su juo susiję. Kai tokie veiksmai yra būtini siekiant užtikrinti, kad būtų paisoma ESS 2 straipsnyje įtvirtintų pagrindinių vertybių, priimtinumo kriterijus reikia aiškinti plačiai, kad privatūs asmenys galėtų kreiptis į Bendrąjį Teismą su ieškiniu, kuriame remiamasi tuo, kad Sąjungos institucija nesilaikė šių vertybių.
- 41 Apeliantas taip pat teigia, kad yra suinteresuotas pareikšti ieškinį. Pirma, jis, kaip valstybės narės parlamento narys ir Čekijos Senato nuolatinio komiteto, atsakingo už viešųjų išteklių valdymo kontrolę, pirmininkas, buvo suinteresuotas prašyti Bendrojo Teismo patikrinti, ar Komisija laikėsi iš Sąjungos teisės aktų kylančių pareigų. Antra, kaip Europos mokesčių mokėtojas, jis yra suinteresuotas prašyti Bendrojo Teismo patikrinti, ar Komisija laikėsi gero savo lėšų paskirstymo taisyklių ir jas taikė.
- 42 Komisija mano, kad apelianto argumentai nepagrįsti.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 43 Kadangi dėl šio sprendimo 31–38 punktuose nurodytų priežasčių Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai pripažino ieškinį nepriimtiniu dėl to, kad Komisija apibrėžė poziciją dėl 2020 m. sausio 30 d. raginimo imtis veiksmų iki šio ieškinio pareiškimo, nereikia nagrinėti apelianto argumentų, susijusių su klaidingu jo *locus standi* ir suinteresuotumo pareikšti ieškinį vertinimu. Iš tiesų šiomis aplinkybėmis tokia galima klaida neturėtų įtakos ginčo sprendimui ir nepaveiktų skundžiamos nutarties rezoliucinės dalies, kurioje šis ieškinys buvo atmestas kaip nepriimtinas (pagal analogiją žr. 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 74 punktą ir 2016 m. spalio 25 d. Nutarties *VSM Geneesmiddelen / Komisija*, C-637/15 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2016:812, 54 ir 55 punktus).
- 44 Taigi trečiąjį pagrindą reikia atmesti kaip nereikšmingą.

Dėl ketvirtojo pagrindo

Šalių argumentai

- 45 Ketvirtajame pagrinde apeliantas teigia, kad pažeista EŽTK 6 straipsnio 1 dalis, Chartijos 2, 41 ir 47 straipsniai ir ESS 2 straipsnis, nes skundžiamos nutarties 37 punkte Bendrasis Teismas pritarė Komisijos pareikštam nepriimtinumui grindžiamam prieštaravimui, neišnagrinėjęs bylos esmės, konkrečiai nuspręsdamas, kad, nors apeliantas yra nacionalinio parlamento narys ir sulaukė grasinimų, susijusių su jo fizine neliečiamybe, Chartijos 47 straipsnis nekeičia Sutartyse numatytos teisminės kontrolės sistemos.

- 46 Apeliantas mano, kad Bendrasis Teismas pažeidė savo pareigą būti nepriklausomam, kaip tai suprantama pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalį, trimis aspektais. Pirma, jis nekritiškai atsižvelgė į Komisijos, kaip vykdomosios valdžios, argumentus ir beveik visiškai ignoravo apelianto argumentus, pažeisdamas teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, kuri reiškia, kad turi būti išnagrinėti pagrindiniai visų proceso dalyvių argumentai. Antra, nusprendęs, kad apelianto ieškinys yra nepriimtinas, Bendrasis Teismas apribojo savo, kaip teismo, jurisdikciją Sąjungos vykdomosios valdžios atžvilgiu. Trečia, Bendrasis Teismas pažeidė teismų nepriklausomumo reikalavimą pagrindinių vertybių ir teisių atžvilgiu, nes nekritikavo vykdomosios valdžios veiksnių ir neišlaikė tinkamos teisminės valdžios ir vykdomosios valdžios pusiausvyros.
- 47 Šiuo klausimu apeliantas teigia, kad Bendrasis Teismas toleravo Komisijos naudojamą ardomąją ginčo strategiją, kai pateikiamas nepriimtiniu grindžiamas prieštaravimas, sudarant galimybes pažeisti ESS 2 straipsnyje įtvirtintas pagrindines vertybes, kaip antai demokratiją, teisinę valstybę, lygiateisiškumą ir teisingumą.
- 48 Be to, nepaisydamas grasinimų, susijusių su apelianto fizine neliečiamybe, Bendrasis Teismas pažeidė Chartijos 2 straipsnyje garantuojamą jo teisę į gyvybę.
- 49 Apeliantas priduria, kad nepriėmęs sprendimo dėl bylos esmės ir neatsižvelgęs į daugumą jo argumentų Bendrasis Teismas, nepateikdamas argumentų, pažeidė savo pareigą motyvuoti, įtvirtintą Chartijos 41 straipsnyje ir grindžiamą teise į teisingą bylos nagrinėjimą.
- 50 Komisija ginčija šių argumentų pagrįstumą.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 51 Nurodydamas EŽTK 6 straipsnio 1 dalies, Chartijos 2, 41 ir 47 straipsnių ir ESS 2 straipsnio pažeidimą apeliantas iš esmės kritikuoja tai, kad Bendrasis Teismas, remdamasis Procedūros reglamento 130 straipsniu, priėmė sprendimą dėl nepriimtiniu grindžiamo prieštaravimo, nepradėjęs bylos nagrinėti iš esmės.
- 52 Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad, kaip Bendrasis Teismas iš esmės priminė skundžiamos nutarties 37 punkte, nors ieškinio priimtinumui Teisingumo Teisme sąlygos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į Sąjungos teisėje įtvirtintas vertybes ir pagrindines teises, vis dėlto jos negali pakeisti Sutartyse numatytos teisminės kontrolės sistemos, visų pirma taisyklių, susijusių su tiesiogiai Sąjungos teisme pareikštų ieškinių priimtumu (Nutarties *Wagenknecht / Europos Vadovų Taryba*, C-504/20 P, EU:C:2021:305, 39 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 53 Be to, apelianto teiginys, kad Bendrasis Teismas skundžiamoje nutartyje pažeidė jam tenkančią pareigą motyvuoti, yra grindžiamas tuo, kad toje nutartyje byla nebuvo išnagrinėta iš esmės, o tai yra tik Bendrojo Teismo teisėto sprendimo priimti sprendimą nepradedant bylos nagrinėti iš esmės pasekmė pagal Procedūros reglamento 130 straipsnį.
- 54 Vadinasi, ketvirtąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl penktojo pagrindo

Šalių argumentai

- 55 Pentajame pagrinde apeliantas iš esmės kritikuoja skundžiamos nutarties 14–24 punktus, kuriuose Bendrasis Teismas patenkino Komisijos prašymą neatsižvelgti į ieškinio dalis, kuriose daroma nuoroda į 2018 m. lapkričio 19 d. šios institucijos teisės tarnybos nuomonę. Bendrasis Teismas, apelianto požiūriu, neteisingai įvertino, kiek šia nuomone jis rėmėsi savo ieškinyje.
- 56 Apeliantas tvirtina, kad dviem ieškinyje esančiomis nuorodomis į minėtą teisinę nuomonę siekė pateikti papildomų ir neesminių paaiškinimų dėl savo paties argumentų; pirmoji nuoroda buvo išnašoje, o antroji – ieškinio punkto pavadinime.
- 57 Komisija mano, kad šis pagrindas yra nereikšmingas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 58 Reikia konstatuoti, kad šis pagrindas yra nereikšmingas. Iš tiesų, net darant prielaidą, kad pagrindas pagrįstas, jis nepaveiktų nei skundžiamos nutarties rezoliucinės dalies 1 punkto, kuriame konstatuota, kad nereikia atsižvelgti į minėtą Komisijos teisės tarnybos nuomonę, pridėtą prie ieškinio, taip pat į jo dalis, kuriose remiamasi tos nuomonės turiniu, nei šios rezoliucinės dalies 2 punkto, kuriame apelianto ieškinys atmetas kaip nepriimtinas.
- 59 Taigi penktąjį pagrindą reikia atmesti kaip nereikšmingą.

Dėl šeštojo pagrindo

Šalių argumentai

- 60 Pateikdamas apeliacinio skundo šeštąjį pagrindą apeliantas tvirtina, kad Bendrasis Teismas pažeidė teisės numatomumo principą, priteisdamas iš jo bylinėjimosi išlaidas, nes skundžiamoje nutartyje nebuvo nurodyta jų suma, ir kad Bendrojo Teismo procedūros reglamento 133–141 straipsniuose, susijusiuose su bylinėjimosi išlaidomis, nenumatyta materialinės normos, pagal kurią būtų galima nustatyti bylinėjimosi išlaidas.
- 61 Komisija tvirtina, kad šis pagrindas yra nepriimtinas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 62 Remiantis suformuota jurisprudencija, jeigu visi kiti apeliacinio skundo pagrindai buvo atmesti, reikalavimai dėl tariamai neteisingo Bendrojo Teismo sprendimo dėl bylinėjimosi išlaidų turi būti atmesti kaip nepriimtini taikant Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio antrą pastraipą, pagal kurią apeliacinis skundas negali būti pateiktas vien dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo ir dydžio (2017 m. sausio 12 d. Nutarties *Europäischer Tier- und Naturschutz ir Giesen / Komisija*, C-343/16 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:10, 24 punktas ir 2021 m. balandžio 14 d. Nutarties *Wagenknecht / Europos Vadovų Taryba*, C-504/20 P, EU:C:2021:305, 52 punktas).

- 63 Kadangi kiti apeliacinio skundo pagrindai buvo atmesti, šeštąjį pagrindą reikia atmesti kaip nepriimtina.
- 64 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 65 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo.
- 66 Kadangi šiuo atveju Komisija reikalavo priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas ir šis pralaimėjo bylą, jis turi padengti savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jo priteisiamos Komisijos patirtos bylinėjimosi išlaidos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Lukáš Wagenknecht padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jo priteisiamos Europos Komisijos patirtos bylinėjimosi išlaidos.

Parašai.